

вено, като резултат от този начин на съществуване произтичат редица промени във всички структури на циганската общност¹⁴⁵. Семейството е една от най-консервативните структури в общността, но в определена степен също зависи и подвластна на промените. Този факт дава основание за известна условност, когато се говори за традиционно циганско семейство.

Основното правило, което се спазва почти от всички представители на общността е, бракът да е в рамките на групата, т.е. налице е силна ендогамия. Всички изследователи отбелязват, че ендогамията е една от основните особености, характеризиращи циганската общност. Тя действа като етностабилизиращ фактор, който едновременно детерминира отделната циганска група¹⁴⁶.

В границите на циганската общност семейството е неотделима част от груповата организация. Мястото му в социалната структура е тясно свързано с особеностите на групата като социален организъм. Е. Марушиакова и В. Попов извеждат основните черти на специфичния групов модел, част от които са: "...За член на групата се смята само този, който е роден в нея (т.нар. правило за запазване на чистотата на кръвта); стриктно спазване на груповата ендогамия; ... голямото семейство, силният род се смята за най-висша ценност; ... поддържане на изолираността и своеобразността на групата..."¹⁴⁷. Стремешът за запазване идентичността на конкретната циганска група неизменно рефлектира върху организацията и функционирането на отделните нейни елементи. Основното произтичащо от това обстоятелство правило е задължителната ендогамия, която за циган-

¹⁴⁵ **Марушиакова, Е., В. Попов.** *Studii Romani*. Избрано. Т. VII. С., 2007, с. 323 – авторите потвърждават констатацията на Лиежоа, като допълват, че циганите винаги живеят включени в чуждо макрообщество и "при всички случаи общественият контекст оказва своето влияние върху тях... – и върху тяхната идентичност, и върху техния език".

¹⁴⁶ **Бромлей, Ю. В.** *Етнос и етнография*. С., 1976, с. 119–130 – етимологията на думата "ендогамия" е от гръцки произход: "ендо" – вътре и "гамос" – брак, което се разбира като "брак вътре в групата". В тесния смисъл терминът обозначава обичай, който забранява сключването на бракове извън пределите на определена обществена група.

¹⁴⁷ **Марушиакова, Е., В. Попов.** *Циганите в България*. С., 1993, с. 69.